
Handelsbankens Pensionsförsäkring

Försäkringsvillkor 2018:2

Dessa villkor gäller för försäkringsavtal som ingåtts före 1 januari 2002.

Innehållsförteckning

Allmänna villkor	3
1. Handelsbankens Pensionsförsäkring kan tillhöra någon av följande försäkringstyper.....	3
2. Behörighet att teckna Handelsbankens Pensionsförsäkring	3
3. Ikraftträdande av avtal och inträdande av försäkringsskydd	3
4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd	3
5. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal	4
6. Ångerperiod samt premieåterbetalning	4
7. Hälsoprövning	4
8. Premie och premiebetalning	4
9. Återupplivning	4
10. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfall	5
11. Förvaltning av försäkringskapitalet	5
12. Villkorad återbäring	5
13. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskild försäkring.....	6
14. Tillvalsmöjlighet	6
15. Fribrev.....	6
16. Återköp	6
17. Flytt av försäkringskapital	7
18. Begränsningar i försäkringens giltighet	7
19. Avgifter.....	8
20. Åtgärder för utbetalning.....	9
21. Tidpunkt och sätt för utbetalning	9
22. Räntebestämmelser vid utbetalning	9
23. Förmånstagare (gäller endast Pensionsförsäkring med familjgaranti)	9
24. Avkastningsskatt och kontrolluppgifter	10
25. Preskription.....	10
26. Ansvarsbegränsning	10
27. Försäkringsbrev och årsbeskedbesked	10
28. Behandling av personuppgifter	11
29. Skaderegistrering	11
Ordförklaringar.....	12
Kundklagomål i Handelsbanken Liv	13

Allmänna villkor

Försäkringsgivare är Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag med organisations nummer 516401-8284 och med säte i Stockholm, nedan kallat Bolaget.

Dessa villkor gäller för Handelsbankens Pensionsförsäkring.

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som försäkringstagaren och/eller den försäkrade skriftligen lämnat Bolaget. Om någon uppgift är oriktig eller ofullständig gäller bestämmelserna i lagen om försäkringsavtal.

Utöver allmänna villkor gäller lagen om försäkringsavtal och allmän svensk lag i övrigt.

1. Handelsbankens Pensionsförsäkring kan tillhöra någon av följande försäkringstyper

- Handelsbankens Pensionsförsäkring med familjgaranti
- Handelsbankens Pensionsförsäkring med tillvalsmöjlighet

2. Behörighet att teckna Handelsbankens Pensionsförsäkring

Handelsbankens Pensionsförsäkring kan tecknas av den som är svensk medborgare eller folkbokförd i Sverige.

Lägsta/högsta inträdesålder kan förekomma, beroende på försäkringstyp.

Ovanstående regler gäller även vid ansökan om utökning eller höjning av försäkringsskydd eller vid andra ändringar som kräver Bolagets samtycke.

3. Ikraftträdande av avtal och inträdande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet eller ändring av försäkringsavtalet träder i kraft när Bolaget mottagit fullständigt ifylld och av försäkringstagaren och den försäkrade egenhändigt undertecknad ansökan om försäkring och första premie betalats. Bolaget anses ha mottagit ansökan, då den kommit in till Bolagets huvudkontor eller dessförinnan registrerats i Bolagets försäkringssystem. I ansökan kan avtalas att försäkringen ska träda i kraft vid annan tidpunkt.

Under förutsättning att försäkringsavtalet träder i kraft gäller dock ett retroaktivt försäkringsskydd redan från då ansökan om försäkring mottogs av Handelsbanken Liv eller den senare tidpunkt som anges i ansökan.

Bolagets ansvarighet för sökt försäkring inträder under förutsättning att försäkringen enligt av Bolaget till lämpade bedömningsregler kan beviljas mot normal premie och utan förbehåll. Om Bolaget ska återförsäkra viss del av försäkringen på grund av dess storlek, inträder ansvarigheten för denna del när återförsäkringen beviljats.

Kan försäkring beviljas endast mot förhöjd premie eller med förbehåll, inträder Bolagets ansvarighet sedan Bolaget erbjudit försäkring på dessa villkor och försäkringstagaren antagit erbjudandet. Premieförhöjning eller förbehåll som

enbart avser premiefrielse enligt punkt 10 inverkar dock inte på tidpunkten för inträdandet av Bolagets ansvarighet vid dödsfall.

Ovanstående regler gäller även vid ansökan om höjning liksom vid vissa andra ändringar.

4. Uppsägning av avtal och upphörande av försäkringsskydd

Försäkringsavtalet upphör att gälla

- från början om försäkringstagaren utnyttjar sin rätt till ångerperiod enligt punkt 6
- vid det månadsskifte återköp eller flytt av försäkringskapital sker
- den dag till vilken Bolaget säger upp avtalet enligt punkt 18.1
- i övrigt enligt beskrivning i översänt försäkringsbrev.

Försäkringsförmånerna för enskild försäkring upphör eller reduceras vid bristande premiebetalning enligt punkt 8.1 och 8.2.

Samt efter uppsägning enligt följande:

Uppsägning av försäkringsavtal från försäkringstagarens sida

Försäkringstagaren kan säga upp försäkringsavtal, dock måste hänsyn tas till oåterkallelig förmånstagare.

När uppsägning av försäkringsavtal från försäkringstagarens sida fått verkan medför uppsägning att försäkringsavtalet nedsätts i fribrev.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida

Bolaget kan inte säga upp avtal om enskild försäkring före försäkringstidens slut annat än till följd av brott mot upplysningsplikten eller obetald premie.

När uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida fått verkan medför uppsägning att försäkringsavtalet nedsätts i fribrev.

Uppsägning av försäkringsavtal från Bolagets sida efter inträffat försäkringsfall

Om avtal om enskild försäkring, av annat skäl än till följd av brott mot upplysningsplikten, sägs upp under pågående försäkringsfall upphör inte den enskilda försäkringen att gälla till den del från vilken utbetalning sker.

Utbetalningar på grund av den försäkrades dödsfall fortsätter på oförändrade villkor under avtalad bindningstid. Ersättning på grund av arbetsförmåga lämnas med oförändrat belopp under förutsättning att graden av arbetsförmåga består. Om graden av arbetsförmåga minskar, sker motsvarande minskning av ersättningens storlek. Om arbetsförmågan upphör, upphör hela försäkringsavtalet och försäkringsskyddet att gälla.

5. Bolagets rätt att ändra försäkringsavtal

Bolaget har rätt att under försäkringstiden ändra dessa försäkringsvillkor och försäkringsavtalet i övrigt om det behövs på grund av försäkringsavtalets art eller någon annan särskild omständighet. Ändringen kan avse beräkningsantaganden, avgifter och försäkringsvillkor i övrigt.

Som annan särskild omständighet räknas till exempel ändrad lagstiftning eller lagtillämpning, myndighets föreskrift eller annan grundläggande förutsättning för försäkringsavtalet.

För att en villkorsändring ska få verkan mot försäkringstagare fordras att vederbörande skriftligen informerats om ändringen. Villkorsändringen gäller då från nästkommande premiebetalning och får med vissa undantag verkan även för redan uppkommit kapital. Om premiebetalningen avslutats börjar ändringen att gälla sedan försäkringstagaren i samband med informationen erbjudits att flytta kapitalet från Bolaget. Ändringar på grund av ändrad lagstiftning eller lagtillämpning eller myndighets föreskrift kan börja gälla omedelbart.

Ändring som medför att avtalade försäkringsbelopp sänks eller avtalad premie höjs kan inte göras av Bolaget såvida det inte följer av särskild bestämmelse i dessa villkor eller av lag eller myndighetsingripande.

6. Ångerperiod samt premieåterbetalning

Återgång av försäkringsavtal inom ångerperiod

Försäkringstagaren kan ångra ett ingånget avtal inom tre veckor efter det att Bolaget avsänt försäkringsbrev som bekräftelse på att försäkringsavtalet börjat gälla.

Om försäkringen tillkommit i samband med flytt av försäkringskapital kan avtalet inte ångras. Anmälan om återgång av avtalet ska ske skriftligen till Bolagets huvudkontor.

Återbetalning av erlagd premie

Återbetalning av erlagd premie kan endast ske i följande fall:

- a Då försäkringstagaren utnyttjar sin rätt att ångra ett ingånget avtal. Återbetalning sker då av erlagda premier med avräkning för de kostnader som beror på att försäkringen varit i kraft.
- b Vid premiefrielse då sådan beviljats för förfluten tid.
- c Om premie inkommit trots att försäkringen upphört att gälla, till exempel på grund av flytt av försäkringskapitalet.

7. Hälsoprövning

Vid vissa typer av ändring av försäkring kan ställas krav på hälsoprövning enligt de regler som vid varje tidpunkt gäller för försäkringen i fråga. Bedömningen avser hälsotillståndet med mera intill den tidpunkt då begäran om ändring – jämte erforderliga fullständiga hälsohandlingar – lämnats till Bolaget.

Regeln om tillvalsmöjlighet innebär dock inskränkningar i kravet på hälsoprövning.

Om någon uppgift som lämnas är oriktigt eller ofullständig kan det medföra att försäkringen helt eller delvis inte gäller. Försäkringsavtalet kan förklaras ogiltigt eller försäkringsskydd kan komma att minskas till den nivå och omfattning det skulle ha haft med hänsyn till gjorda inbetalningar, om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

8. Premie och premiebetalning

Premie beräknas för hela premiebetalningstiden och bestäms med hänsyn till den försäkrades kön, den garanterade räntan samt de avgifter och antaganden om livslängd som Bolaget tillämpar och den avkastningsskatt Bolaget är skyldigt att betala. Bolaget har inte rätt att för kommande avtalade premiebetalningar ändra garanterad ränta eller livslängdsantaganden.

Premien ska betalas genom direktdebitering av försäkringstagarens konto i Handelsbanken. Premie som avser tid efter inträffat försäkringsfall återbetalas inte, se dock punkt 6.

1) Första premien

Första premien debiteras kontot den första dagen i månaden.

2) Förnyelsepremie

Premie för senare betalningstermin (förnyelsepremie) betalas i förskott och debiteras kontot den första dagen i varje månad. Om kontot saknar täckning har Handelsbanken rätt att utan försäkringstagarens medgivande stoppa debiteringen. I så fall omräknas avtalade försäkringsförmåner i förhållande till mottagen premie, så kallat fribrev. Om debitering inte kan ske för att kontot upphört gäller försäkringen med oförändrade villkor under en månad från premiens förfallodag (respitmånad). Om nytt konto inte anmäls omräknas de avtalade förmånerna till fribrev. Angående fribrev se punkt 15.

Vid premiefrielse enligt punkt 10 betalas premie under karenstiden.

3) Utsträckt ansvarstid

Om försäkringstagaren på grund av akut sjukdom eller nyligen inträffat olycksfall inte har kunnat betala förnyelsepremie före respitmånadens utgång, upprätthålls Bolagets fulla ansvarighet intill fjorton dagar efter den tid punkt då hindret för premiebetalningen upphör, dock längst under tre månader från premiens förfallodag. Premien avräknas mot försäkringsförmånerna, om försäkringsfall inträffar under denna utsträckt ansvarstid.

9. Återupplivning

Om försäkringen upphört att gälla efter uppsägning på grund av obetald premie börjar försäkringen gälla på nytt då den förfallna premien betalas, under förutsättning att det sker inom tre månader från det att uppsägningen fick verkan.

10. Premiefrielse vid sjukdom och olycksfall

1) Rätten till premiefrielse

Om den försäkrade på grund av sjukdom eller olycksfall blir helt arbetsförmögen eller får arbetsförmågan ned satt med minst hälften, föreligger rätt till premiefrielse för den tid sådan arbetsförmåga i oavbruten följd varar utöver den avtalade karenstiden. Rätten till premiefrielse inträder vid karenstidens slut. Med sjukdom jämställs isolering som smittbärare enligt myndighets föreskrift. Beror arbetsförmågan på missbruk av alkohol, andra berusningsmedel, sömnmedel eller narkotiska medel, föreligger inte rätt till premiefrielse.

Hel arbetsförmåga medför rätt till fullständig premiefrielse, nedsättning av arbetsförmågan med minst hälften medför rätt till befrielse från så stor del av premien som motsvarar nedsättningen. Den del av premien som ska betalas till följd av att premiefrielsen inte är fullständig ska betalas enligt punkt 8.

Premiefrielse medges inte när försäkringspremie inte betalats inom en månad från förfallodagen (respitmånaden) och arbetsförmåga inträder efter respitmånadens utgång.

2) Karenstid

Karenstiden är 90 dagar. Karenstiden förkortas med den sammanlagda tid som arbetsförmåga, omfattad av försäkringen, pågått i perioder om minst 30 dagar under de senaste 12 månaderna.

3) Bedömning av arbetsförmågan

Till grund för bedömning av arbetsförmågan läggs sådana symtom och funktionsnedsättningar som objektivt kan fastställas.

Vid denna bedömning beaktas såväl den försäkrades vanliga arbete som förvärvsarbete i övrigt.

Arbetsförmåga anses inte längre föreligga om den försäkrade kan utföra annat arbete.

4) Anmälan om premiefrielse

Anmälan om arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall ska göras till Bolaget snarast.

De handlingar och övriga upplysningar som är betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Bolagets ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Bolaget.

Medgivande för Bolaget att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas, om Bolaget begär det.

För bedömning av rätt till premiefrielse kan Bolaget begära att den försäkrade inställer sig för undersökning hos särskilt anvisad läkare. Sådan undersökning bekostas av Bolaget.

En förutsättning för utbetalning av ersättning är att den försäkrade står under fortlöpande läkartillsyn och iakttar läkarens föreskrifter samt följer de anvisningar, som Bolaget lämnar i samråd med läkare och som avser att begränsa följderna av sjukdomen eller olycksfallet.

Om återbetalning av för mycket erlagd premie ska ske tillämpas vad som sägs i punkt 21 och 22.

11. Förvaltning av försäkringskapitalet

Kapitalet i försäkringen förvaltas med garanterad ränta.

Mottagna premier förs till Bolagets förvaltning i enlighet med försäkringsrörelselagens krav. Det innebär att medlen placeras i tillgångsslagen räntebärande värdepapper, fastigheter och aktier på ett sådant sätt att Bolagets förpliktelser att utge försäkringsersättning är tryggad. På grund härav saknar försäkringstagaren möjlighet att själv påverka hur försäkringskapitalet förvaltas. Medlen placeras i den kapitalförvaltningsportfölj som gäller för det bestånd den enskilda försäkringen tillhör.

Kapitalförvaltningsportföljerna skiljer sig åt genom olika sammanfattning av tillgångsslagen. Indelningen i kapitalförvaltningsportföljer och deras sammansättning beslutas av Bolagets styrelse.

Bolagets garanti består i att varje premie ger upphov till ett garanterat kapital som följer en på förhand beräknad värdeutveckling grundad på den försäkrades kön, den garanterade räntan, antagna förvaltningsavgifter, anta gen avkastningsskatt, tillämpat livslängdsantagande samt avtalade premieinbetalningar och avtalade försäkrings utbetalningar.

Om försäkringskapitalet vid slutet av respektive kalenderår eller i samband med flytt av försäkringskapital är lägre än det garanterade kapitalet tillför Bola get så mycket kapital till försäkringen som fordras för att försäkringskapitalet ska uppgå till garanterat kapital. Vid flytt av försäkringskapitalet från Bolaget görs inte något särskilt kapitaltillskott vid flyttfallet.

Mottagen förnyelsepremie förräntas från den dag beloppet bokförts på Bolagets konto.

Om avkastningen blir högre än den garanterade tillförs försäkringen villkorad återbäring enligt reglerna i näs ta punkt.

12. Villkorad återbäring

Utöver det garanterade kapitalet kan en försäkring tillföras så kallad villkorad återbäring. Den villkorade återbäringen utgörs för enskild försäkring av skillnaden mellan försäkringens försäkringskapital och dess garanterade kapital enligt punkt 11.

Beräkningen av försäkringskapitalet baseras på inbetalda premier, utbetalda försäkringsersättningar, avkastningsräntan, uttag av avgifter och avkastningsskatt samt på den försäkrades kön och tillämpat livslängdsantagande.

Om totalavkastningen inte överstiger den garanterade räntan är avkastningsräntan 100 procent av totalavkastningen. Om totalavkastningen är högre än den garanterade räntan är

avkastningsräntan 90 procent av totalavkastningen, dock lägst garanterad ränta.

Avkastningsräntan fastställs månadsvis och baseras på ackumulerad totalavkastning under kalenderåret. Den villkorade återbäringen betalas ut som tillägg till försäkringsbeloppet.

För försäkring med dödsfallsskydd används en del av den villkorade återbäringen för att öka dödsfallsskyddet, dock inte om försäkringen beviljats med förhöjd premie. Höjning av dödsfallsskyddet sker med maximalt 5 procent per år. Storleken på aktuellt dödsfallsskydd framgår av det årliga årsbeskedet. Den villkorade återbäringen kan sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning.

För försäkring med pågående periodisk utbetalning fördelas återbäringen under hela utbetalningstiden med hjälp av särskilda antaganden om bland annat livslängd och ränta, vilka kan skilja sig från antagandena vid beräkningen av det garanterade kapitalet. Dessa antaganden omprövas årligen av Bolaget och kan leda till att tilläggsbeloppet sänks. Tilläggsbeloppet kan också sänkas till följd av låg uppnådd totalavkastning.

Om försäkringen upphör vid dödsfall med anledning av att varken den försäkrade eller någon medförsäkrad lever utbetalas ingen återbäring.

För försäkring som upphör av annan anledning än dödsfall utbetalas återbäring vid försäkringens upphörande. Om det belopp som är förfallet till betalning är lägre än 0,5 procent av prisbasbeloppet behöver utbetalning inte göras.

13. Äganderätt samt rätt att ändra eller på annat sätt förfoga över enskild försäkring

Förfogande över enskild försäkring kan avse ändring av försäkringsförmånerna, premien, eller förmånstagarförordnande eller överlåtelse eller flytt av försäkringskapital till annan försäkringsgivare. Ändring kan inte utan samtycke från Bolaget ske på annat sätt än som framgår av försäkringsbrevet eller dessa försäkringsvillkor.

Förfoganderätten tillkommer försäkringstagaren och – efter försäkringstagarens död – förmånstagarare som fått förfoganderätt till försäkringen. Förmånstagarare har dock inte rätt att flytta försäkringskapital.

Överlåtelse av försäkring som tillhör skattekategori (P) kan endast ske genom bodelning eller vid konkurs, ackord eller dylikt.

Försäkringen får inte pantsättas eller belånas och inte heller ändras på sådant sätt, att den inte längre uppfyller inkomstskattelagens regler för försäkring som tillhör skattekategori (P).

Höjning av avtalad premie kan inte ske.

Ändring av en försäkrings beteckning i skattehänseende kan inte göras.

Ett förfogande över en försäkring genom överlåtelse eller liknande blir gällande mot försäkringstagarens borgenärer när ett meddelande om förfogandet kommer in till Bolagets

huvudkontor. Förfogar försäkringstagaren över en försäkring till förmån för fler, gäller dock ett tidigare förfogande framför ett senare i de fall olika förfoganden står i strid mot varandra.

Flytt av försäkringskapital kan bara ske i samverkan mellan försäkringstagaren, den försäkrade och i före kommande fall oåterkalleligt insatta förmånstagarare.

14. Tillvalsmöjlighet

Pensionsförsäkring med tillvalsmöjlighet kan ändras till en pensionsförsäkring i Bolagets produktutbud som närmast motsvarar en Pensionsförsäkring med familjegaranti, om den försäkrade

- gifter sig, ingår partnerskap eller inleder sådant sammanboende som avses i Sambolagen. Tillval kan dock inte göras vid giftermål eller partnerskap som föregåtts av mer än ett års sammanboende
- får arvsberättigade barn.

Skriftlig begäran om ändring måste göras inom ett år från sådan händelse dock senast före fyllda 55 år. En förut sättnings är också, att då gällande lagbestämmelser medger detta.

Tillvalsmöjligheten kan bara utnyttjas en gång. Försäkringen får efter ändringen ha högst samma premie som försäkringen med tillvalsmöjlighet och en familjegaranti som avtalas att utgå i högst 15 år. Pensionsbeloppet på försäkring med familjegaranti är beroende av hälsotillståndet när försäkringen med tillvalsmöjlighet tecknades.

Hälsotillståndet vid den tidpunkten påverkar också omfattningen av den premiefrielse rätt som gäller efter ändringen.

15. Fribrev

Fribrev innebär fortsatt försäkring på nedsatt försäkringsbelopp, fribrevsbelopp, när premiebetalningen avbryts i förtid.

Beloppet beräknas med hänsyn till garanterat kapital.

Om en försäkrings fribrevsbelopp underskrider de minimibelopp Bolaget vid varje tillfälle tillämpar har Bolaget rätt att genom återköp betala ut hela pensionskapitalet med avdrag för resterande startavgift. Bolaget har rätt att förlänga utbetalningsterminen för att minimibeloppet ska uppnås.

16. Återköp

Återköp innebär förtida utbetalning av försäkringskapitalet.

Försäkringstagaren har inte rätt till förtida utbetalning av uppkommet tillgodohavande, så kallat återköp. Om en försäkrings värde underskrider 1 prisbasbelopp har Bolaget rätt att betala ut hela försäkringskapitalet efter avdrag för eventuellt resterande startavgift.

Om återköp skulle göras föreligger inte någon rätt till fortsatt riskskydd.

Med flytt av försäkringskapital avses att försäkringskapitalet i en försäkring förs över till en ny pensionsförsäkring i Bolaget eller till ny pensionsförsäkring i ett annat försäkringsbolag.

Flytt inom Bolaget

Försäkringstagaren kan begära att försäkringskapitalet flyttas från en försäkring till en nytecknad försäkring. Flytt sker senast vid det månadsskifte som infaller en månad efter det att skriftlig begäran inkommit till Bolaget.

Flytt kan bara ske om produktvillkoren tillåter det. Flytt kan bara avse hela försäkringskapitalet i ett försäkringsmoment. För flytt av försäkringskapital krävs att en ny pensionsförsäkring finns tecknad. Försäkrad och försäkringstagare till pensionsförsäkring får inte ändras med anledning av flytt. Flytt kan inte ske efter den försäkrades död.

Vid flytt tillgodoräknas försäkringstagaren det försäkringskapital som försäkringen har den sista dagen före det månadsskifte då flytten sker. Försäkringskapitalet kan understiga det garanterade kapitalet.

Vid flytt till förvaltning i fonder sker kapitalöverföring och placering i fondandelar inom tio bankdagar från månadsskiftet och till det andelsvärde som gäller vid placeringstillfället.

Bolaget är inte skyldigt att placera det kapital som ska överföras på samma villkor som gäller för en redan gällande försäkring. Ett avtal om ny försäkring upprättas alltid innan flytt kan genomföras. Det nya avtalet ingås då på de villkor Bolaget tillämpar vid den tidpunkt då flytt av försäkringskapital sker.

Vid flytt upphör försäkringen att gälla vid det månadsskifte flytten sker.

Övriga villkor för flytt av försäkringskapital framgår av vid varje tidpunkt gällande informationsblad om flytt av försäkringskapital.

Ingen avgift tas ut för flytt av försäkringskapital inom Bolaget.

Flytt från Bolaget

Flytt kan bara ske om produktvillkoren tillåter det. Flytt kan bara avse hela försäkringskapitalet i ett försäkringsmoment. För flytt av försäkringskapital krävs att en ny pensionsförsäkring finns tecknad. Försäkrad och försäkringstagare till pensionsförsäkring får inte ändras med anledning av flytt. Flytt kan inte ske efter den försäkrades död.

Kapitalöverföringen sker inom tio bankdagar efter det månadsskifte som infaller närmast efter uppsägningstidens slut. Uppsägningstiden är upp till två månader och räknas från det att Bolaget mottagit skriftlig begäran.

Vid flytt av större försäkringskapital förbehåller sig dock Bolaget rätt att själv bestämma längre uppsägningstid. Vid flytt tillgodoräknas försäkringstagaren det försäkringskapital

som försäkringen har den sista dagen i månaden innan kapitalöverföringen sker. Försäkringskapitalet kan understiga det garanterade kapitalet.

Hela försäkringen upphör att gälla vid det månadsskifte flytten sker.

Övriga villkor för flytt av försäkringskapital framgår av vid varje tidpunkt gällande informationsblad om flytt av försäkringskapital.

Ingen avgift tas ut för flytt av försäkringskapitalet.

17. Flytt av försäkringskapital

Försäkringstagaren kan begära flytt av försäkringskapital till nytt försäkringsavtal hos samma eller annan försäkringsgivare.

Flytt ska ske i enlighet med bestämmelserna i inkomstskattelagen.

Vid en flytt upphör försäkringsavtalet att gälla när kapitalet överförs från försäkringsavtalet hos det avgivande bolaget.

Flytt till Handelsbanken Liv innebär att ett nytt försäkringsavtal tecknas hos Handelsbanken Liv.

Flytt kan inte göras om försäkrad eller försäkringstagare avlidit.

Handläggningstid

När fullständiga handlingar mottagits av Bolaget genomförs flytten senast inom 60 kalenderdagar. Överföringen av kapitalet sker inom tio bankdagar från det sista månadsskiftet efter att flytten inlets.

Flyttbart kapital

Flyttbart kapital är det högsta av garanterat kapital och försäkringskapital som försäkringen har den sista dagen före månadsskiftet innan flytten sker.

Om garanterat kapital är lägre än försäkringskapitalet tillför Handelsbanken Liv så mycket kapital att försäkringskapitalet blir lika stort som garanterat kapital, ett så kallat kapitaltillskott.

Flyttavgift

Ingen avgift tas ut för flytt av försäkringskapitalet.

Avbryta flytt

Försäkringstagaren kan ångra anmäld flytt genom att meddela Bolaget senast sista bankdagen i månaden före kapitalet överförs.

18. Begränsningar i försäkringens giltighet

Vid oriktiga uppgifter, framkallande av försäkringsfall, flygning, krig och politiska oroligheter samt vid vistelse utom Norden gäller särskilda nedan angivna bestämmelser beträffande försäkringens giltighet. Om försäkringen enligt dessa bestämmelser inte gäller, föreligger dock rätt till befintligt försäkringskapital. Inskränkning i försäkringens giltighet hävs, om särskilt avtal härom träffas.

1) Oriktiga uppgifter

Har försäkringstagaren lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter kan detta medföra inskränkning i Bolagets förpliktelser. Detta innebär att försäkringen kan bli helt ogiltig eller att försäkringsskyddet kan komma att reduceras till den nivå och omfattning det skulle ha haft med hänsyn till erlagd premie om riktiga och fullständiga uppgifter lämnats.

Om oriktigheten eller ofullständigheten upptäcks innan försäkringsfall inträffat har Bolaget rätt att säga upp försäkringen till omedelbart upphörande.

Om försäkringen blir helt ogiltig sker ingen återbetalning av erlagd premie.

Påföljderna vid oriktiga eller ofullständiga uppgifter gäller även mot förmånstagare, ny ägare och eventuell panthavare eller annan som härleder sin rätt enligt försäkringsavtalet.

2) Framkallande av försäkringsfall

Om den försäkrade uppsåtligt har framkallat ett försäkringsfall är Bolaget fritt från ansvar. Har den försäkrade begått självmord, är Bolaget dock ansvarigt om det gått mer än ett år från det att försäkringsavtalet ingicks eller det måste antas att försäkringen tecknades utan tanke på självmordet. Om försäkringen har återupplivats, räknas ett årstiden från dagen för återupplivningen. För utnyttjande av tillvalsmöjlighet räknas ett årstiden från ändringen som har föranletts av utnyttjande av tillvalsmöjligheten.

3) Flygning

Försäkringen gäller vid alla slag av flygning, om den försäkrade är passagerare. Den gäller också, om den försäkrade är förare eller har annan funktion ombord med följande undantag. Innan tre år förflutit från det försäkringen trädde i kraft gäller inte försäkringen för dödsfall, som inträffar till följd av militär flygning, avancerad flygning, yrkesmässig provflygning eller – utom Europa – bruks-, skol-, eller privatflygning. För utnyttjande av tillvals möjlighet räknas treårstiden från ändringen som har föranletts av utnyttjande av tillvalsmöjligheten.

4) Krig eller krigstillstånd i Sverige

Befinner sig Sverige i krig eller i ett förhållande som av regeringen jämställs med krig, gäller särskild lagstiftning i fråga om Bolagets ansvarighet och rätt att ta ut krigspremie.

Medan krigstillstånd råder, gäller inte försäkringen vid arbetsoförmåga som kan anses bero på krigstillstånd i Sverige. Detsamma gäller vid sådan arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter det att krigstillståndet upphört och som beror på kriget eller krigstillståndet.

5) Deltagande i krig eller politiska oroligheter utom Sverige

Försäkringen gäller inte för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i

krig, vilket inte sammanhänger med krigstillstånd i Sverige eller politiska oroligheter utom Sverige. Försäkringen gäller inte heller vid dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

6) Vistelse utom Sverige vid krig eller krigsliknande politiska oroligheter

Momentet gäller inte för den försäkrades dödsfall eller arbetsoförmåga som kan anses ha orsakats av krig, som inte hänger samman med krigstillstånd i Sverige, eller av krigsliknande politiska oroligheter och som inträffar då den försäkrade, utan att delta i kriget eller oroligheterna, vistas utanför Sverige i ett område där sådana förhållanden råder. Momentet gäller inte heller för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter en sådan vistelse och som kan anses ha orsakats av kriget eller oroligheterna. Om kriget eller oroligheterna bryter ut medan den försäkrade vistas i området gäller inskränkningen inte under de tre första månaderna därefter.

Inskränkningen i första stycket gäller inte för en försäkrad som deltar i ett FN-uppdrag eller annat organiserat humanitärt hjälparbete, om dödsfallet eller arbetsoförmågan inträffar efter det att tre år förflutit från den tidpunkt då försäkringen trädde ikraft eller senare återupptogs.

7) Vistelse utom Norden

Rätten till premiebefrielse omfattar inte arbetsoförmåga som drabbar den försäkrade under vistelse utom Norden, om vistelsen har varat mer än tolv månader. Denna inskränkning gäller dock inte om den försäkrade eller dennes make/registrerad partner/sambo samt, i fråga om omyndigt barn, barnets föräldrar är;

- i utlandstjänst hos svenska staten, ett svenskt företag eller en svensk ideell förening
- i tjänst hos ett utländskt företag med fast anknytning till Sverige
- i tjänst hos en sammanslutning av stater där Sverige är medlem.

Vistelse utom Norden anses inte avbruten genom tillfälliga uppehåll i Norden för läkarbesök, sjukhusvård, affärer, semester eller dylikt.

Lämnar den försäkrade Norden under pågående sjukperiod föreligger rätt till ersättning endast i den mån och för den tid som en före avresan företagen läkarundersökning, för bedömning av den fortsatta arbetsoförmågan, ger underlag för.

19. Avgifter

Avgift tas ut som löpande procentuell avgift på försäkringskapitalet. Vidare tas en startavgift ut såsom en procentuell avgift på premien. Procentsatsen är beroende på den enskilda försäkringens utformning.

Om premiebetalningen avbryts i förtid fortsätter uttaget av startavgift genom att försäkringskapitalet fortlöpande reduceras. Vid flytt av försäkringskapital reduceras försäkringskapitalet med alla resterande startavgifter.

Bolaget har rätt att ta ut särskilda avgifter för åtgärder med försäkringen som försäkringstagaren begär. Avgifter kan ändras om det behövs till följd av försäkringsavtalets art eller av ändrad lagstiftning, ändrad lag-

tillämpning, myndigheters föreskrifter eller på grund av annan förändring av de allmänna förutsättningarna för avgiftsuttaget, såsom förändrade driftskostnader. De olika avgiftsslag som Bolaget tar ut framgår av den prislista som Bolaget tillämpar vid varje tidpunkt. Där redovisas också storleken på avgifterna. De nya avgifterna gäller även för tidigare ingångna försäkringsavtal och börjar gälla från den tidpunkt som Bolaget bestämt, dock tidigast från påföljande premieperiod. En avgiftsändring påverkar dock inte storleken av det garanterade kapital som redan uppkommit genom premiebetalning eller kapitaltillskott.

Kapitalavgift samt premieavgift kan dock inte höjas.

20. Åtgärder för utbetalning

Anmälan om dödsfall ska göras till Bolagets huvudkontor snarast möjligt. Anmälan om arbetsoförmåga ska göras i enlighet med punkt 10.4.

Den som gör anspråk på utbetalning ska styrka sin rätt till beloppet. De handlingar och övriga upplysningar som är av betydelse för bedömning av försäkringsfallet och Bolagets ansvarighet ska anskaffas och insändas utan kostnad för Bolaget.

Medgivande för Bolaget att för bedömning av sin ansvarighet inhämta upplysningar från läkare, annan sjukvårdspersonal, sjukhus, annan sjukvårdsinrättning, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning ska lämnas om Bolaget begär det.

Bolaget har rätt att begära in underlag för bedömning av skyldigheten att göra skatteavdrag innan utbetalning görs.

Om det belopp som är förfallet till betalning är lägre än 0,5 procent av prisbasbeloppet behöver utbetalning inte göras.

21. Tidpunkt och sätt för utbetalning

Tidpunkt för utbetalning

Utbetalning under den försäkrades livstid görs inom tio bankdagar från den försäkringstekniska förfallodagen för varje utbetalning. Den försäkringstekniska förfallodagen för första periodiska belopp finns angiven i försäkringsbrevet.

Vid periodiska utbetalningar på grund av den försäkrades död är den försäkringstekniska förfallodagen för den första utbetalningen den första i dödsfallsmånaden. För påföljande periodiska belopp är den försäkringstekniska förfallodagen den första dagen i vald utbetalningstermin.

Utbetalning sker så snart den som begär utbetalning fullgjort sina skyldigheter enligt föregående punkt.

Om det med hänsyn till dödsorsak eller av annat skäl finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringen varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning inte ske förrän en månad förflutit efter att sådan utredning, som ska bedrivas med skyndsamhet, avslutats.

Om det behövs för att det belopp som ska utbetalas ska uppgå till den minimigräns för utbetalning som Bola get tillämpar har Bolaget vid periodiska utbetalningar rätt att förlänga utbetalningsterminen.

Om det inte skulle vara tillräckligt har Bolaget rätt att betala ut hela försäkringskapitalet såsom återköp.

Har utbetalning gjorts under felaktiga förutsättningar är betalningsmottagaren skyldig att återbetala beloppet. Tidpunkt för utbetalning vid kapitalöverföring vid flytt av försäkringskapital framgår av punkt 17 i de allmänna villkoren.

Utbetalningssätt

Bolaget har rätt att bestämma på vilket sätt utbetalning ska ske. Utbetalning görs i regel till konto i Handelsbanken. Bolaget har rätt att för ändamålet öppna nytt konto i Handelsbanken.

22. Räntebestämmelser vid utbetalning

Föräntningsrörelseränta

Om utbetalning sker senare än en månad efter den försäkringstekniska förfallodagen betalar Bolaget föräntningsrörelseränta på förfallet belopp med undantag av återköpsbelopp. Dock inte på kapital som ska flyttas till annan försäkringsgivare eller belopp hänförligt till momenten "Sjukförsäkring" och "Premiebefrielse".

Förräntning sker från och med en månad efter nämnda dag med den för Bolaget gällande räntesatsen.

Dröjsmålsränta

Om utbetalning sker senare än en månad, efter det att rätten till ersättning inträtt och fullständigt underlag för utbetalning lagts fram till Bolaget, betalas dröjsmålsränta enligt Räntelagen för tid därefter. Dröjsmålsränta beräknas även på upplupen föräntningsrörelseränta.

Så snart dröjsmål föreligger hos Bolaget ersätts eventuell föräntningsrörelseränta med dröjsmålsränta.

23. Förmånstagare (gäller endast Pensionsförsäkring med familjgaranti)

Tillåtna förmånstagare

Inkomstskattelagen begränsar kretsen av möjliga förmånstagare till make, sambo, tidigare make eller sambo samt barn till den försäkrade eller dennes make/sambo eller tidigare make/ sambo. Med make avses här även registrerad partner. Även fosterbarn och bortadopterade barn kan vara förmånstagare, däremot inte barnbarn. Omfattar för ordnandet annan person är det i den delen utan verkan.

Om sambo ska vara förmånstagare måste vederbörande namnges. Om sammanboendet skulle upphöra kvar står den

namngivne som förmånstagare om inte nytt förordnande görs.

Tolkning av förmånstagarförordnande

Om inte annat framgår av omständigheterna i det enskilda fallet gäller följande vid tolkning och tillämpning av förmånstagarförordnande.

Med make avses endast person som försäkringstagaren är gift med samt registrerad partner. Förordnande till make upphör dock att gälla om mål om äktenskapsskillnad, respektive mål om upplösning av registrerat partner skap pågår.

Med barn avses vederbörandes arvsberättigade barn, dock ej barnbarn. Försäkringsbeloppet fördelas lika mellan barnen och varje gren får lika stor andel av beloppet. Barn som inte är arvsberättigade, till exempel styvbarn, fosterbarn och bortadopterade barn, måste namnges för att vara förmånstagare.

Vid förordnandet make och barn får maken hälften och barnen hälften. Med barn avses här detsamma som i föregående stycke.

Om förmånstagare avlidit eller inte vill ta emot sitt förvärv, ska dennes rätt övergå till den som enligt förordnandet står närmast i tur därtill.

Tvist om tolkning av förmånstagarförordnande

Om tvist uppkommer beträffande tolkning av ett förmånstagarförordnande eller dess omfattning i övrigt tar Bolaget inte ställning till tvisten annat än om något av anspråken framstår som uppenbart ogrundat.

I avvaktan på att de tvistande kommer överens eller tvisten prövas i domstol förräntar Bolaget förfallet belopp med den räntesats som Bolaget vid varje tillfälle tillämpar. Bolaget kan även välja att sätta ned förfallet belopp hos länsstyrelsen.

24. Avkastningsskatt och kontrolluppgifter

Bolaget är skyldigt att betala skatt på avkastningen av det kapital som är hänförligt till försäkringen. Avkastningens storlek beräknas schablonmässigt till genomsnittet av statslåneräntan föregående år multiplicerad med försäkringskapitalet vid ingången av kalenderåret.

För att täcka Bolagets skattekostnad minskas försäkringens värde den 1 januari varje år med ett lika stort belopp som Bolaget har att betala i avkastningsskatt för det kapital som nämnda dag är hänförligt till försäkringen.

Reglerna för uttag av skattekostnad kan ensidigt ändras av Bolaget om reglerna för beskattning av Bolaget ändras. Om skattereglerna ändras så att Bolagets antaganden om skattekostnaden visar sig vara otillräckliga har Bolaget rätt att reducera avtalat försäkringsbelopp. Det nya avtalade försäkringsbeloppet bestäms utifrån garanterat kapital och garanterad ränta efter ändrat avdrag för avkastningsskatt.

Bolaget lämnar sådana kontrolluppgifter som enligt 6, 11 och 12 kap. lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter ska lämnas om pensionsförsäkring.

25. Preskription

Begäran om försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd ska framställas inom tio år från den händelse som enligt försäkringsavtalet skulle berättiga till ersättning alternativt till skydd. I annat fall bortfaller rätten till ersättning alternativt till skydd. Om begäran framställs inom tio år, är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från att Bolaget tagit slutlig ställning till begäran. Ansvar för felaktiga och försenade meddelanden.

Anspråk på Bolaget kan inte grundas på uppgifter i dokument eller meddelande från Bolaget om dokumentet eller meddelandet till följd av misstag fått felaktig lydelse, såvida inte Bolaget underlåter att rätta uppgiften snarast sedan felet upptäckts.

Om Bolaget enligt dessa villkor eller till följd av försäkringsavtalet är skyldigt att underrätta annan part anses skyldigheten, om inte annat gäller enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser, fullgjord då underrättelsen av sänts, oavsett om den når mottagaren.

Meddelande från försäkringstagare eller annan berättigad ska anses ha inkommit till Bolaget den dag meddelandet ankomststämpelats eller på annat sätt daterats hos Bolagets huvudkontors officiella postadress, e-postadress eller motsvarande.

Bolaget är inte skyldigt att efterkomma betalningstransaktion som framställts via telefax eller e-post.

Försäkringstagaren eller annan berättigad ska utan dröjsmål påtala dels eventuella fel i mottagna handlingar och dels om bekräftelse på att begärd åtgärd vidtagits inte kommit honom tillhanda.

Bolaget är inte ansvarigt för skada som skulle ha kunnat undvikas om reklamation skett utan dröjsmål.

26. Ansvarsbegränsning

Bolaget utger inte dröjsmålsränta och ansvarar inte heller för förlust som kan uppstå om utredning eller utbetalning fördröjs beroende på svenskt eller utländskt lagbud, svensk eller utländsk myndighetsåtgärd, krigshändelse, terrorattack, strejk, blockad, bojkott, lockout eller annan liknande omständighet. Bolaget ska dock göra vad som skäligen kan begäras av bolaget för att begränsa de skador som kan uppkomma för försäkringstagaren.

Förbehållet i fråga om strejk, blockad, bojkott och lockout gäller även om Bolaget självt är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd.

Skada som uppkommit i andra fall ersätts inte om Bolaget varit normalt aktsamt.

27. Försäkringsbrev och årsbeskedbesked

Försäkringsbrevet innehåller väsentlig information om försäkringsavtalets omfattning, såsom när utbetalning ska ske. Försäkringsbrevet utgör ingen värdehandling.

Ett årsbesked utfärdas dessutom vid varje årsskifte med uppgift om aktuellt försäkringskapital samt under föregående år inbetalade premier samt uttagna avgifter.

28. Behandling av personuppgifter

Det grundläggande ändamålet med Handelsbanken Livs personuppgiftsbehandling (nedan behandling) är att ingå och administrera försäkringsavtal samt uppfylla förpliktelser enligt avtalet och enligt lagar och myndighetsföreskrifter. Behandlingen sker i enlighet med reglerna i Europeiska Unionens Dataskyddsförordning 2016/679 (dataskyddsförordningen). Kundens (den registrerade) personuppgifter är nödvändiga för att Handelsbanken Liv ska kunna ingå ett försäkringsavtal och den registrerade är skyldig att tillhandahålla personuppgifterna för att avtal ska kunna ingås.

Även behandlingar för analys eller statistikändamål kan förekomma, liksom för marknadsföringsändamål i Handelsbankenkoncernen om inte den som avses med uppgifterna hos Handelsbanken Liv eller Handelsbanken begärt att det inte ska ske.

Uppgifter som behandlas är i huvudsak grundläggande personuppgifter som Handelsbanken Liv erhåller direkt från den registrerade men också från andra källor såsom den registrerades arbetsgivare eller från valcentral. Namn och andra personuppgifter uppdateras löpande via det statliga personadressregistret (SPAR). Förutom grundläggande personuppgifter behandlas i förekommande fall även uppgifter om den registrerades hälsa (särskild kategori av personuppgifter). Uppgifterna lagras under avtalstiden samt därefter under så lång tid som krävs eller är tillåtet enligt vid var tid tillämplig lag.

Delning av uppgifter

Handelsbanken Liv får inte lämna ut information om registrerade om det inte finns ett tydligt stöd i samband med utförande av försäkringsavtal eller för legalt syfte som kräver eller tillåter det, som exempelvis rapportering till myndigheter.

För att Handelsbanken Liv ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt försäkringsavtalet kan bolaget i förekommande fall komma att dela personuppgifter med Handelsbankenkoncernen, andra mottagare såsom exempelvis myndigheter, uppdragstagare vid outsourcing, återförsäkringsbolag samt andra banker. För samma syfte kan personuppgifter komma att överföras till mottagare i länder utanför EU/EES (tredjeländ).

Rätt till information, rättning, radering och dataportabilitet

Den vars personuppgifter behandlas har rätt att få tillgång till uppgifter som behandlas, begära rättelse av felaktiga eller ofullständiga uppgifter, radering, begränsning av eller invändning mot behandling av uppgifter. Avseende personuppgifter om den registrerade som denna själv tillhandahållit Handelsbanken Liv, kan den registrerade i vissa fall begära att få ut dem samt, om tekniskt möjligt, få dem direkt överförda till annan personuppgiftsansvarig. Den registrerades begäran eller invändning prövas i det enskilda fallet för att undersöka om och i vilken utsträckning den lagligen kan utföras av Handelsbanken Liv.

Kontaktuppgifter

Personuppgiftsansvarig för behandling av personuppgifter: Handelsbanken Liv Försäkringsaktiebolag (516401-8284), Box 1325, 111 83 Stockholm, tel. 08 -701 71 00.

Vid frågor eller synpunkter angående behandling av personuppgifter kan Handelsbanken Livs och Handelsbankens dataskyddsombud kontaktas, kontaktuppgifter finns på Handelsbankens hemsida, www.handelsbanken.se. På hemsidan finns också ytterligare information om behandling av personuppgifter.

Rätt att framföra klagomål

Klagomål avseende Handelsbanken Livs hantering av personuppgifter kan framföras till Datainspektionen, tel. 08-657 61 00, e-post datainspektionen@datainspektionen.se.

29. Skaderegistrering

Bolaget använder sig också av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning och används endast i samband med skadereglering. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsbolag. Ändamålet med GSR är att tillhandahålla ett underlag till försäkringsföretag för att identifiera oklara försäkringsfall. Därigenom kan företagen motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad form för statistiska ändamål.

Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Ordförklaringar

Avkastningsränta är den räntesats med vilken försäkringskapitalet förändras.

Förmånstagare är den som försäkringstagaren har bestämt ska få utfallande belopp vid ett dödsfall.

Försäkrad är fysisk person på vars liv eller hälsa försäkringen gäller. För denna försäkring är försäkringstagaren samma person som den försäkrade.

Försäkringskapital/Pensionskapital är en försäkrings totala kapital vid varje tidpunkt, inklusive villkorad återbäring.

Försäkringstagare är fysisk person som ingår avtal med Bolaget. Försäkringstagaren är ägare till försäkringen. Övergår äganderätten till annan, till exempel genom bodelning, betraktas denne därefter som försäkringstagare.

Garanterad ränta är den räntesats som det garanterade kapitalet räknas upp med.

Skattekategori är den skatterättsliga indelningen av försäkringar i inkomstskattelagen. Försäkring för vilken dessa försäkringsvillkor tillämpas tillhör skattekategori (P), pensionsförsäkring. Försäkringskapitalet omfattas av avkastningsskatt. Utfallande belopp beskattas som inkomst av tjänst. Skattesatsen och övriga skatteregler framgår av särskilt informationsblad.

Totalavkastning är Bolagets verkliga avkastning på det kapital som är hänförligt till försäkringen. Total avkastningen består av både direktavkastning, till exempel räntor och aktieutdelning, och värdeförändring på tillgångarna. Totalavkastningen uttrycks som en räntesats.

Kundklagomål i Handelsbanken Liv

Handelsbankens policy när det gäller klagomål är att de ska behandlas korrekt, omsorgsfullt och så skyndsamt som möjligt. Du har rätt att få ett sakligt svar och kan begära att få det skriftligt om du så önskar. Om ditt klagomål inte kan tillmötesgå har du rätt att få en motivering till detta.

Om du inte är nöjd med Handelsbanken Livs beslut

Om du vill att ett beslut ska omprövas, ska ärendet i första hand bedömas av bolagets klagomålsansvarig, e-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se

Beslut i ett ärende kan prövas i:

Handelsbankens Försäkringsnämnd

Box 1325
111 83 Stockholm
E-post: klagomal_handelsbankenliv@handelsbanken.se
(ange Handelsbankens Försäkringsnämnd i rubriken)

Om olika meningar ändå kvarstår hänvisar vi till:

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)

Box 174
101 23 Stockholm
Tel: 08-508 860 00
Webbplats: www.arn.se

Personförsäkringsnämnden

Box 24067
104 50 Stockholm
Tel: 08-522 787 20
Webbplats: www.forsakringsnamnder.se/PFN

Allmänna Reklamationsnämnden och Personförsäkringsnämnden är nämnder för alternativ tvistlösning. En anmälan till nämnderna måste vara skriftlig. För att Allmänna Reklamationsnämnden ska pröva ärendet finns bl.a. vissa värde- och tidsgränser. Personförsäkringsnämnden prövar ärenden som innefattar försäkringsmedicinska bedömningar.

Saken kan även prövas i **allmän domstol**.

Råd och upplysning i försäkringsfrågor:

Konsumenternas försäkringsbyrå

Box 24215
104 51 Stockholm
Tel: 0200-22 58 00
Webbplats: www.konsumenternas.se

Konsumentvägledningen i din kommun

www.hallakonsument.se

Handelsbanken Liv

www.handelsbanken.se/liv
Box1325, 111 83 Stockholm
0771-78 22 25